Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)

den 19 december 2024*

”Begäran om förhandsavgörande – Gemensamt system för mervärdesskatt – Direktiv 2006/112/EG – Artikel 370 – Punkt 2 i del A i bilaga X – Undantag – Tillämpningsområde – Verksamhet som bedrivs av ett offentligt radio- och tv-organ och som finansieras genom en obligatorisk avgift som betalas av innehavare av apparater som kan ta emot radio- och tv-sändningar”

I mål C-573/22,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Østre Landsret (Appellationsdomstolen för östra Danmark) genom beslut av den 8 juli 2022, som inkom till domstolen den 26 augusti 2022, i målet

A,

B,

Foreningen C

mot

Skatteministeriet,

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av ordföranden på fjärde avdelningen I. Jarukaitis, tillika tillförordnad ordförande på femte avdelningen, samt domarna D. Gratsias (referent) och E. Regan,

generaladvokat: M. Szpunar,

justitiesekreterare: handläggaren I. Illéssy,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 14 mars 2024,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– A, genom T. Gønge, T. Kári Kristjánsson och J. Nymand Hounsgaard, advokater,

* Rättegångsspråk: danska.

– B, genom C. Bachmann och P. Hansen, advokater,

– Foreningen C, genom C. Holberg, advokat,

– Danmarks regering, genom D. Elkan och C. Maertens, båda i egenskap av ombud, biträdda av B. Søes Petersen, advokat,

– Frankrikes regering, genom R. Bénard, A. Daniel och O. Duprat-Mazaré, samtliga i egenskap av ombud,

– Europeiska kommissionen, genom J. Jokubauskaitė och U. Nielsen, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 12 september 2024 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 2.1 c och artikel 370 i rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 347, 2006, s. 1) (nedan kallat mervärdesskattedirektivet), jämförda med punkt 2 i del A i bilaga X till detta direktiv.

2 Begäran har framställts i ett mål mellan, å ena sidan, A, B och Foreningen C och, å andra sidan, Skatteministeriet (Danmark). Målet rör Skatteministeriets talan om återbetalning av mervärdesskatt på den avgift som ska betalas av innehavarna av apparater som kan ta emot audiovisuella sändningar.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

3 I artikel 1.1 i mervärdesskattedirektivet föreskrivs följande:

”Genom detta direktiv fastställs det gemensamma systemet för mervärdesskatt.”

4 Enligt artikel 2.1 c i mervärdesskattedirektivet är tillhandahållande av tjänster mot ersättning som görs inom en medlemsstats territorium av en beskattningsbar person när denne agerar i denna egenskap en transaktion som är föremål för mervärdesskatt.

5 I artikel 370 i samma direktiv föreskrivs följande:

”De medlemsstater som den 1 januari 1978 beskattade de transaktioner som anges i del A i bilaga X får fortsätta att beskatta dem.”

6 I artikel 378 i samma direktiv föreskrivs följande:

”Österrike får fortsätta att beskatta de transaktioner som anges i del A punkt 2 i bilaga X.”

7 Punkt 2 i del A i bilaga X till mervärdesskattedirektivet avser ”[v]erksamheter som bedrivs av icke kommersiella offentliga radio- och televisionsorgan”.

Dansk rätt

8 Från och med år 1926 tas i Danmark ut en avgift för innehav av radioutrustning, avsedd att finansiera den institution som i dag är känd under beteckningen ”Danmarks Radio (DR)”. Sedan år 1951, efter det att DR börjat sända tv-program, avser denna licensavgift även tv-apparater. Enligt lov nr. 215 om radiospredning (lag nr 215 om radiosändningar) av den 11 juni 1959 omvandlades denna avgift till en ”radio- och tv-avgift”, som skulle betalas vid innehav av en tv- eller radiomottagare. Den sistnämnda lagen upphävdes och ersattes av lov nr. 421 om radio- og fjernsynsvirksomhed (lag nr 421 om radio- och tv-verksamhet) av den 15 juni 1973, i vilken radio och tv-avgiften bibehölls, numera betecknad som ”avgift för användning av radio- och tv-mottagare”.

9 Enligt lov nr. 589 om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed (lag nr 589 om ändring av lagen om radio- och tv-verksamhet) av den 19 december 1985 omvandlades DR:s ”ensamrätt” att sända radio- och tv-program till allmänheten till en ”rätt”. Genom bekendtgørelse nr. 640 (förordning nr 640) av den 20 december 1985 ändrades dessutom benämningen på den avgift som nämns i föregående punkt till ”avgift för radio- och tv (radio och tv-avgift)”.

10 Genom lov nr. 335 om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed (lag nr 335 om ändring av lagen om radio- och tv-verksamhet) av den 4 juni 1986 tilläts även en ny offentlig tv-kanal kallad TV2, som delvis finansierades med intäkter från radio- och tv-avgiften, att sända radio- och tv-program till allmänheten.

11 Bekendtgørelse nr. 15 (förordning nr 15) av den 11 januari 1995 preciserade att radio- och tv-avgiften skulle betalas oberoende av användningen av apparaten i fråga och av hur sändningarna togs emot, så länge apparaten kunde återge radio- och tv-program.

12 I lov nr. 1208 om ændring af lov om radio – og fjernsynsvirksomhed (lag nr 1208 om ändring av lagen om radio- och tv-verksamhet) av den 27 december 1996 föreskrevs att intäkterna från radio- och tv-avgiften, enligt de villkor som fastställts av behörig minister, utöver finansieringen av DR och TV 2 kunde användas för ”eventuella andra medierelaterade ändamål”.

13 Lov nr. 1569 om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed (lag nr 1569 om ändring av lagen om radio- och tv-verksamhet) av den 20 december 2006 ersatte radio- och tv-avgiften med en ”medieavgift” för ”apparater som kan ta emot och återge audiovisuella program eller audiovisuella tjänster som sänds till allmänheten”, inklusive radio.

14 Lov nr. 513 om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed (lag nr 513 om ändring av lagen om radio- och tv-verksamhet) av den 27 maj 2013 upphävde medieavgiften i den del den avsåg radio. Genom lov nr. 1517 om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed (lag nr 1517 om ändring av lagen om radio- och tv-verksamhet) av den 27 december 2014 avskaffades medieavgiften för kommersiella företag och bibehölls endast för privata hushåll. Slutligen föreskrevs i lov nr. 1548 om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed (lag nr 1548 om ändring av lagen om radio- och tv-verksamhet) av den 18 december 2018 att medieavgiften gradvis skulle avskaffas under en treårsperiod från år 2019 till år 2021, vilket innebar att denna avgift helt avskaffades den 1 januari 2022.

15 Sedan mervärdesskatt infördes i Danmark år 1967 föreskrivs i den danska mervärdesskattelagstiftningen att ”radio- och tv-sändningar” är mervärdesskattepliktiga. Den avgift som nämns i punkterna 8–14 i förevarande dom var följaktligen mervärdesskattepliktig till dess att den avskaffades.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

16 A och B, som är fysiska personer, samt Foreningen C, som består av en grupp fysiska personer som väcker grupptalan, har väckt talan vid Østre Landsret (Appellationsdomstolen för östra Danmark, Danmark), som är den hänskjutande domstolen, mot Skatteministeriet för att erhålla återbetalning av de belopp som de hade betalat som mervärdesskatt på medieavgiften för åren 2007–2017. Till stöd för sin talan gjorde de gällande att möjligheten för Danmark att tillämpa artikel 370 i mervärdesskattedirektivet för att ta ut mervärdesskatt på denna avgift förutsätter att det föreligger ett tillhandahållande av tjänster mot ersättning i den mening som avses i artikel 2.1 c i direktivet, vilket inte är fallet i förevarande mål.

17 Skatteministeriet har för sin del hävdat att artikel 370 i mervärdesskattedirektivet utgör en specialbestämmelse som ger Konungariket Danmark rätt att behålla den nationella skattelagstiftning som var i kraft den 1 januari 1978, oberoende av tillämpningsområdet för det allmänna harmoniserade systemet för mervärdesskatt.

18 Den hänskjutande domstolen utgår från att medieavgiften, mot bakgrund av domen av den 22 juni 2016, Český rozhlas (C-11/15, EU:C:2016:470), inte utgör ersättning för tillhandahållande av tjänster mot ersättning i den mening som avses i artikel 2.1 c i mervärdesskattedirektivet. Den hänskjutande domstolen anser således att den huvudsakliga rättsliga frågan i det nationella målet är huruvida artikel 370 i mervärdesskattedirektivet ska tolkas så, att det är tillåtet för medlemsstaterna att ta ut mervärdesskatt på en avgift som inte utgör en sådan ersättning och vars uttag endast är beroende av att en radio- eller tv-mottagningsapparat innehas.

19 Om denna fråga besvaras jakande hyser den hänskjutande domstolen tvivel om huruvida artikel 370 i mervärdesskattedirektivet är tillämplig på medieavgiften, med hänsyn till ändringarna i den nationella lagstiftningen om denna avgift under den period som avses i det nationella målet. Den avgift som tas ut på grundval av innehavet av radio- och tv-apparater har ersatts med en avgift som tas ut på grund av innehavet av en apparat som direkt kan ta emot program och bildtjänster. Vidare har nämnda lagstiftning gjort det möjligt för den behöriga ministern att efter eget gottfinnande avsätta en liten del av intäkterna från medieavgiften till finansiering av, för det första, radio- och tv-företag som, utan att vara offentliga radio- och tv-företag, bedrev en allmännyttig verksamhet och var föremål för liknande begränsningar som de offentliga radio- och tv-företagen och, för det andra, Danske Filminstitut som är ett offentligt institut vars syfte är att främja filmkonst och filmkultur i Danmark samt en filmskola för barn och ungdomar, som drivs av en stiftelse utan vinstsyfte som inrättats av offentliga radio- och tv-organisationer i samarbete med andra aktörer.

20 Østre Landsret (Appellationsdomstolen för östra Danmark) beslutade mot denna bakgrund att vilandeförklara målet och hänskjuta följande tolkningsfrågor till EU-domstolen:

”1) Ska artikel 370, jämförd med bilaga X, del A, punkt 2, i [mervärdesskattedirektivet] tolkas så, att den ger de berörda medlemsstaterna rätt att ta ut mervärdesskatt på en lagstadgad medielicens för att finansiera de offentliga radio- och televisionsorganens icke-kommersiella verksamhet, trots att det inte föreligger något ’[t]illhandahållande av tjänster mot ersättning’ i den mening som avses i artikel 2.1 i direktivet?

Om fråga 1 besvaras jakande, ombeds Europeiska unionens domstol att besvara följande tolkningsfrågor:

2) Ska artikel 370, jämförd med bilaga X, del A, punkt 2, i [mervärdesskattedirektivet] tolkas så, att en medlemsstat kan behålla möjligheten att ta ut mervärdesskatt på en sådan lagstadgad medielicens som avses i fråga 1, om medlemsstaten, efter det att [rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter – Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund (EGT L 145, 1977, s. 1; svensk specialutgåva, kapitel 9, volym 1, s. 28)] trädde i kraft den 1 januari 1978, har ändrat licensordningen från att kräva licens för innehav av radio- och tv-apparater till att kräva licens för innehav av alla apparater som direkt kan ta emot bildprogram och bildtjänster, inklusive smarttelefoner, datorer etcetera?

3) Ska artikel 370 i [mervärdesskattedirektivet], jämförd med punkt 2 i del A i bilaga X till direktivet, tolkas så, att en medlemsstat kan behålla möjligheten att ta ut mervärdesskatt på en sådan lagstadgad medielicens som avses i fråga 1, om medlemsstaten efter det att [direktiv 77/388] trädde i kraft den 1 januari 1978, har ändrat licensordningen, så att en mindre del av licensintäkterna, i enlighet med vad kulturministern beslutar, används för att finansiera i) radio- och tv-bolag som får offentliga bidrag men som inte själva är offentliga och ii) medie- och filmföretag som bidrar till, men inte själva bedriver, radio- och tv-verksamhet?”

Förfarandet vid domstolen

21 Genom beslut av domstolens ordförande av den 20 januari 2023 vilandeförklarades förevarande mål till dess att domen av den 26 oktober 2023, GIS (C-249/22, EU:C:2023:813). Förfarandet återupptogs efter det att denna dom hade meddelats.

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

22 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 2.1 c och artikel 370 i mervärdesskattedirektivet, jämförda med punkt 2 i del A i bilaga X till detta direktiv, ska tolkas så, att de utgör hinder för att en medlemsstat, som den 1 januari 1978 tog ut mervärdesskatt på en offentlig radio- och tv-verksamhet som finansieras genom en obligatorisk lagstadgad avgift som betalas av var och en som äger utrustning som kan ta emot radio- och

tv-program, kan fortsätta att beskatta denna verksamhet, oberoende av huruvida denna verksamhet omfattas av begreppet ”tillhandahållande av tjänster mot ersättning” i den mening som avses i nämnda artikel 2.1 c.

23 Det ska påpekas att enligt artikel 2.1 c i mervärdesskattedirektivet, som återfinns i direktivets första avdelning med rubriken ”Syfte och tillämpningsområde”, ska tillhandahållande av tjänster mot ersättning som görs inom en medlemsstats territorium av en beskattningsbar person när denne agerar i denna egenskap vara föremål för mervärdesskatt.

24 När en verksamhet kvalificeras som en transaktion som utförs ”mot ersättning”, i den mening som avses i denna bestämmelse, omfattas den därmed av mervärdesskattedirektivets tillämpningsområde. En verksamhet som inte kvalificeras som en sådan transaktion omfattas däremot inte av direktivets tillämpningsområde (dom av den 26 oktober 2023, GIS, C-249/22, EU:C:2023:813, punkt 34 och där angiven rättspraxis).

25 Artikel 370 i mervärdesskattedirektivet, jämförd med del A i bilaga X till detta direktiv, tillåter emellertid de medlemsstater som den 1 januari 1978 beskattade andra offentliga radio- och tv-företags verksamheter än kommersiella verksamheter att avvika från artikel 2.1 c i direktivet genom att ge dem möjlighet att fortsätta att beskatta dessa verksamheter.

26 Det ska dessutom påpekas att detta undantag i huvudsak är identiskt med det som föreskrivs till förmån för Republiken Österrike i artikel 378.1 i mervärdesskattedirektivet.

27 Domstolen har i detta avseende redan slagit fast, i punkterna 36, 37, 42 och 51 i domen av den 26 oktober 2023, GIS (C-249/22, EU:C:2023:813), att artikel 378.1 i mervärdesskattedirektivet gör det möjligt för Republiken Österrike att avvika från bland annat bestämmelserna i artikel 2.1 c i detta direktiv, genom att bibehålla ett redan existerande system för beskattning av de berörda verksamheterna, under förutsättning att villkoren för denna beskattning i huvudsak förblir oförändrade. Detta återspeglar den progressiva och fortfarande partiella karaktären hos de nationella mervärdesskattelagstiftningarna. Det ligger dessutom i beskaffenheten hos en sådan bestämmelse som artikel 378.1 att införa undantag från tillämpningsområdet för den lagstiftning som den ingår i. Den beskattning som är tillåten enligt denna bestämmelse är inte en harmoniserad beskattning som utgör en integrerad del av det mervärdesskattesystem som inrättats genom detta direktiv. Tvärtom ger den möjlighet som föreskrivs där nämnda medlemsstat möjlighet att behålla sin lagstiftning om beskattning av de berörda tjänsterna, utan att de skillnader som kan följa därav mellan den medlemsstaten och andra medlemsstater strider mot unionsrätten.

28 Med stöd av bland annat dessa skäl slog domstolen, i punkt 52 i domen av den 26 oktober 2023, GIS (C-249/22, EU:C:2023:813), fast att artikel 2.1 c och artikel 378.1 i mervärdesskattedirektivet ska tolkas så, att de inte utgör hinder för att Republiken Österrike tar ut mervärdesskatt på allmännyttig radio- och tv-verksamhet, finansierad genom en lagstadgad obligatorisk avgift som betalas av var och en som använder en radio- eller tv-mottagare i en byggnad inom räckvidd för markbundna sändningar från det aktuella offentliga radio- och televisionsorganet, oavsett huruvida den aktuella allmännyttiga radio- och tv-verksamheten omfattas av begreppet ”tillhandahållande av tjänster mot ersättning” i den mening som avses i artikel 2.1 c.

29 Mot bakgrund av vad som konstaterats i punkt 26 ovan ska artikel 370 i mervärdesskattedirektivet tolkas analogt.

30 Den första frågan ska således besvaras enligt följande. Artikel 2.1 c och artikel 370 i mervärdesskattedirektivet, jämförda med punkt 2 i del A i bilaga X till detta direktiv, ska tolkas så, att de inte utgör hinder för att en medlemsstat, som den 1 januari 1978 tog ut mervärdesskatt på en offentlig radio- och tv-verksamhet som finansierades genom en obligatorisk lagstadgad avgift som betalades av var och en som ägde utrustning som kan ta emot radio- och tv-program, kan fortsätta att beskatta denna verksamhet, oberoende av huruvida denna verksamhet omfattas av begreppet ”tillhandahållande av tjänster mot ersättning” i den mening som avses i nämnda artikel 2.1 c.

Den andra frågan

31 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida artikel 370 i mervärdesskattedirektivet, jämförd med punkt 2 i del A i bilaga X till detta direktiv, ska tolkas så, att den utgör hinder för att en medlemsstat, som den 1 januari 1978 tog ut mervärdesskatt på en offentlig verksamhet avseende radio- och tv-sändningar som finansieras genom en obligatorisk lagstadgad avgift som betalas av varje person som äger en radio- eller tv-apparat, kan fortsätta att beskatta denna verksamhet, när lagstiftningen avseende denna avgift efter detta datum har ändrats på ett sådant sätt att avgiften tas ut för innehav av varje apparat som kan ta emot radio- och tv-program, inbegripet smarttelefoner och datorer.

32 Enligt ordalydelsen i dessa bestämmelser tillåts medlemsstaterna att fortsätta beskatta ”verksamheter som bedrivs av icke kommersiella offentliga radio- och televisionsorgan”, om dessa medlemsstater tog ut mervärdesskatt på verksamheten den 1 januari 1978.

33 Enligt ordalydelsen i dessa bestämmelser har de medlemsstater som berörs av dessa bestämmelser således endast rätt att behålla ett redan befintligt system för beskattning av ovannämnda verksamheter och inte att införa en ny beskattning av dessa verksamheter, vilket innebär att de villkor för beskattning av nämnda verksamheter som var i kraft den 1 januari 1978 i allt väsentligt måste förbli oförändrade för att denna beskattning ska fortsätta att omfattas av undantaget i artikel 370 i mervärdesskattedirektivet (se, analogt, dom av den 26 oktober 2023, GIS, C-249/22, EU:C:2023:813, punkterna 42 och 43).

34 En ändring av bestämmelserna om denna beskattning, som är begränsad till att beakta tekniska innovationer som har ägt rum sedan den 1 januari 1978 utan att ändra den omständighet som utlöser skyldigheten att betala den avgift som är avsedd att finansiera offentlig radio- och tv-verksamhet, utgör emellertid inte hinder för att tillämpa en sådan undantagsbestämmelse som artikel 370 i mervärdesskattedirektivet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 26 oktober 2023, GIS, C-249/22, EU:C:2023:813, punkt 45).

35 Så är fallet med en ändring av dessa bestämmelser, såsom den som är aktuell i det nationella målet, som medför att skyldigheten att betala en avgift för att finansiera en offentlig radioverksamhet knyts till innehavet inte bara av en radio eller tv-apparat, utan även av varje apparat som kan ta emot program från offentliga radio- och tv-företag, inklusive smarttelefoner och datorer. En sådan ändring återspeglar nämligen den tekniska utveckling som skett sedan det aktuella undantaget infördes.

36 Såsom generaladvokaten påpekat i punkterna 27–29 i sitt förslag till avgörande påverkas inte heller de överväganden som angetts i föregående punkt av den omständigheten att utvidgningen av den kategori av apparater vars innehav medför en skyldighet att betala en avgift för att finansiera offentlig radio- och tv-verksamhet har kunnat medföra en samtidig utvidgning av den

krets av personer som omfattas av denna avgift, eller av den omständigheten att mottagning av radio- eller tv-program kan kvalificeras som en underordnad funktion för sådana apparater som smarttelefoner och datorer.

37 För det första krävs det inte enligt artikel 370 i mervärdesskattedirektivet att antalet eller omfattningen av de transaktioner som beskattades av en medlemsstat den 1 januari 1978 förblir oförändrade. Det ska nämligen påpekas att även om det inte gjordes några ändringar i fråga om arten av de apparater vars innehav medför en skyldighet att betala en avgift för att finansiera den offentliga radio- och tv-verksamheten, kunde antalet personer som var skyldiga att betala denna avgift öka i förhållande till ökningen av antalet radio och tv-apparater som innehas av enskilda, på grund av det större utbudet av och det lägre priset på sådana apparater.

38 Eftersom den omständighet som utlöser en skyldighet att betala en sådan avgift som den som är aktuell i det nationella målet inte är knuten till de avgiftsskyldigas användning av offentlig radio- och tv, utan endast till innehav av en anordning som kan ta emot program från ett radio- och tv-organ, saknar det dessutom betydelse att vissa av dessa apparater, såsom smarttelefoner eller datorer, även har andra funktioner som i förekommande fall kan anses utgöra deras huvudsakliga funktioner.

39 Det ska dessutom påpekas att radio- och tv-mottagare även kan användas för andra funktioner än mottagning av program från offentliga radio- och tv-företag, såsom mottagning av kommersiella radio- eller tv-program eller avläsning av skivor eller andra digitala medier (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 juni 2016, Český rozhlas, C-11/15, EU:C:2016:470, punkt 26).

40 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den andra frågan besvaras enligt följande. Artikel 370 i mervärdesskattedirektivet, jämförd med punkt 2 i del A i bilaga X till detta direktiv, ska tolkas så, att den inte utgör hinder för att en medlemsstat, som den 1 januari 1978 tog ut mervärdesskatt på en offentlig radio- och tv- verksamhet som finansierades genom en obligatorisk lagstadgad avgift som betalades av varje person som ägde en radio- eller tv-apparat, kan fortsätta att beskatta denna verksamhet, när lagstiftningen avseende denna avgift efter detta datum har ändrats på ett sådant sätt att avgiften tas ut för innehav av varje apparat som kan ta emot radio- och tv-program, inbegripet smarttelefoner och datorer.

Den tredje frågan

41 Det ska inledningsvis påpekas att även om den tredje frågan enligt sin lydelse avser huruvida artikel 370 i mervärdesskattedirektivet är tillämplig, bland annat på grund av att en liten del av en sådan avgift som den som är aktuell i det nationella målet används för att finansiera ”medie- och filmföretag som bidrar till radio- och tv-verksamhet, men som inte själva bedriver sådan verksamhet”, framgår det av den hänskjutande domstolens uppgifter, vilka sammanfattats i punkt 19 ovan, att den hänskjutande domstolen särskilt är intresserad av fall med sådana företag som är offentliga organ eller som har bildats av offentliga radio- och tv-företag, i förekommande fall tillsammans med andra aktörer.

42 Den hänskjutande domstolen har således ställt den tredje frågan för att få klarhet i huruvida artikel 370 i mervärdesskattedirektivet, jämförd med punkt 2 i del A i bilaga X till detta direktiv, ska tolkas så, att den utgör hinder för att en medlemsstat, som den 1 januari 1978 tog ut mervärdesskatt på en offentlig radio- och tv-verksamhet som finansieras genom en obligatorisk lagstadgad avgift, kan fortsätta att beskatta denna verksamhet när lagstiftningen rörande denna avgift har ändrats efter detta datum på så sätt att en liten del av intäkterna från denna avgift ska

användas till finansiering av dels radio- och tv-företag som, utan att vara offentliga organ, bedriver offentlig radio- och tv-verksamhet, dels medie- eller filmföretag som är offentliga organ eller som har bildats av offentliga radioföretag och som bidrar till sändningsverksamheten, utan att själva bedriva en sådan verksamhet.

43 Det ska i detta hänseende erinras om att – såsom i huvudsak framgår av punkterna 32 och 33 i denna dom – artikel 370 i mervärdesskattedirektivet, jämförd med punkt 2 i del A i bilaga X till detta direktiv, endast tillåter medlemsstaterna att behålla ett system för beskattning av offentliga radio- och tv-företags icke-kommersiella verksamhet som fanns vid den tidpunkt som anges i artikel 370, vilket innebär att villkoren för beskattning av denna verksamhet i huvudsak ska vara oförändrade.

44 Härav följer att en sådan avgift som den som är aktuell i det nationella målet endast kunde vara föremål för mervärdesskatt enligt artikel 370 i mervärdesskattedirektivet under den period som är aktuell i det nationella målet, om den användes för att finansiera dessa organs verksamhet (se, analogt, dom av den 26 oktober 2023, GIS, C-249/22, EU:C:2023:813, punkterna 46–49).

45 Härav kan emellertid inte slutsatsen dras att artikel 370 i mervärdesskattedirektivet utgör hinder för att ta ut en sådan avgift som den som är aktuell i det nationella målet enbart på grund av att intäkterna från denna avgift inte i sin helhet betalas till offentliga radio- och tv-organ.

46 I förevarande fall framgår det av begäran om förhandsavgörande att en ändring, efter den 1 januari 1978, av den nationella lagstiftning genom vilken den avgift som är i fråga i det nationella målet infördes, har gjort det möjligt att avsätta en liten del av intäkterna från denna avgift till finansiering av andra enheter än offentliga radio- och tv-organ. I synnerhet tilldelades denna del av intäkterna för det första ett radio- och tv-organ som, trots att det var ett privat organ, fullgjorde ett uppdrag som offentliga medier, omfattades av liknande rättsliga krav som offentliga radio- och tv-organ och finansierades till största delen genom intäkterna från denna avgift, för det andra en enhet som hade till uppgift att ge ekonomiskt stöd till filmproduktion och för det tredje filmskolan för barn och ungdomar, vilken drivs av en stiftelse vars grundare bland annat är offentliga radio- och tv-organ.

47 Den omständigheten att en liten del av en sådan avgift som den som är aktuell i det nationella målet betalas till andra offentliga organ eller till enheter som inrättats av de offentliga radio- och tv- organen själva, i förekommande fall tillsammans med andra aktörer, för att finansiera verksamhet såsom filmproduktion, som befinner sig i ett tidigare led i en radio och tv-verksamhet och är nära knutna till denna, innebär inte att denna avgift inte längre används för att finansiera de offentliga radio- och tv-organens verksamhet.

48 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 37 och 38 i sitt förslag till avgörande föreskrivs det inte i artikel 370 i mervärdesskattedirektivet, jämförd med punkt 2 i del A i bilaga X till detta direktiv, vilken rättslig form de berörda offentliga organen ska ha, och den är inte heller endast tillämplig på dessa organs sändningsverksamhet. I den sistnämnda bestämmelsen används nämligen inte begreppet radio- och tv-sändningsorgan utan det vidare begreppet organ. Av detta följer att dessa bestämmelser ska tolkas så, att de inte utgör hinder för att andra typer av verksamheter, såsom de som räknas upp i föregående punkt, omfattas av det undantag som föreskrivs i nämnda bestämmelser, under förutsättning att dessa verksamheter omfattas av det uppdrag som anförtrotts offentliga radio- och tv-organ och att de finansieras genom en obligatorisk avgift, såsom den avgift som är i fråga i det nationella målet.

49 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den tredje frågan besvaras enligt följande. Artikel 370 i mervärdesskattedirektivet, jämförd med punkt 2 i del A i bilaga X till detta direktiv, ska tolkas så, att den inte utgör hinder för att en medlemsstat, som den 1 januari 1978 tog ut mervärdesskatt på en offentlig radio- och tv-verksamhet som finansierades genom en obligatorisk lagstadgad avgift, kan fortsätta att beskatta denna verksamhet när lagstiftningen rörande denna avgift har ändrats efter detta datum på så sätt att en liten del av intäkterna från denna avgift ska användas till finansiering av dels radioföretag som, utan att vara offentliga organ, bedriver offentlig radio- och tv-verksamhet, dels medie- eller filmföretag som är offentliga enheter eller som har bildats av offentliga radio- och tv-organ och som bidrar till radio- och tv-verksamheten, utan att själva bedriva en sådan verksamhet.

Rättegångskostnader

50 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (femte avdelningen) följande:

1) **Artikel 2.1 c och artikel 370 i rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt, jämförda med punkt 2 i del A i bilaga X till detta direktiv,**

   ska tolkas så,

   att de inte utgör hinder för att en medlemsstat, som den 1 januari 1978 tog ut mervärdesskatt på en offentlig radio- och tv-verksamhet som finansierades genom en obligatorisk lagstadgad avgift som betalades av var och en som ägde utrustning som kunde ta emot radio- och tv-program, kan fortsätta att beskatta denna verksamhet, oberoende av huruvida denna verksamhet omfattas av begreppet ”tillhandahållande av tjänster mot ersättning” i den mening som avses i nämnda artikel 2.1 c.

2) **Artikel 370 i direktiv 2006/112, jämförd med punkt 2 i del A i bilaga X till detta direktiv,**

   ska tolkas så,

   att den inte utgör hinder för att en medlemsstat, som den 1 januari 1978 tog ut mervärdesskatt på en offentlig radio- och tv-verksamhet som finansierades genom en obligatorisk lagstadgad avgift som betalades av varje person som ägde en radio- eller tv-apparat, kan fortsätta att beskatta denna verksamhet, när lagstiftningen avseende denna avgift efter detta datum har ändrats på ett sådant sätt att avgiften tas ut för innehav av varje apparat som kan ta emot radio- och tv-program, inbegripet smarttelefoner och datorer.

3) **Artikel 370 i direktiv 2006/112, jämförd med punkt 2 i del A i bilaga X till detta direktiv,**

   ska tolkas så,

att den inte utgör hinder för att en medlemsstat, som den 1 januari 1978 tog ut mervärdesskatt på en offentlig radio- och tv-verksamhet som finansierades genom en obligatorisk lagstadgad avgift, kan fortsätta att beskatta denna verksamhet när lagstiftningen rörande denna avgift har ändrats efter detta datum på så sätt att en liten del av intäkterna från denna avgift ska användas till finansiering av dels radio- och tv-företag som, utan att vara offentliga organ, bedriver offentlig radio- och tv-verksamhet, dels medie- eller filmföretag som är offentliga enheter eller som har bildats av offentliga radioorgan och som bidrar till radio- och tv-verksamheten, utan att själva bedriva en sådan verksamhet.

Underskrifter